

Vakarų Lietuva 2025

Klaipėdos apskrities teritorijos
bendrasis planas

Plėtros koncepcija

(projektas aptarimui)

Klaipėdos apskrities viršininko administracija

Klaipėda, 2005

Klaipėdos apskrities plėtros koncepcija – apskrities teritorijos bendrojo plano conceptualioji dalis, kurioje aptariamos teritorijoje vykstančių procesų tendencijos, nustatomi teritorijos raidos bendrieji tikslai ir svarbiausios teritorijos plėtros kryptys. Dokumentas parengtas vadovaujantis teritorijų planavimą reglamentuojančiais teisės aktais, įsigaliojusiais nuo 2004 05 01

Klaipėdos apskrities plėtros koncepcija parengta, vadovaujantis Klaipėdos apskrities teritorijos bendrojo plano preliminarinių sprendinių teiginiais pakoreguotais pagal 2000–2003 metų statistikos duomenis. Rengiant šį dokumentą taip pat buvo įvertinti regiono teritorinės administracinės sistemos pasikeitimai įvykę 2001 metais, taip pat įvertintos 2001-2004 metais parengtų regiono ir savivaldybių strateginių planų nuostatos.

Šiame dokumente svarbiausias dėmesys skirtas erdvinės plėtros aspektams, t.y. toms problemoms, konfliktinėms situacijoms ir plėtros tendencijoms, kurios turi vienokią ar kitokią teritorinę išraišką.

TURINYS

1. Bendrosios nuostatos

- 1.1. Planavimo objektas ir planavimo proceso eiga
- 1.2. Bendrieji reikalavimai, kuriais vadovaujasi Klaipėdos apskritis, planuodama teritorijos raidą
- 1.3. Teritorijos plėtros koncepcijos paskirtis

2. Esamos regiono padėties vertinimas

3. Klaipėdos regiono raidos prognozės

- 3.1. Darni regiono plėtra
- 3.2. Regiono ūkio plėtra
- 3.3. Gyvenimo kokybė
- 3.4. Gamtos išteklių ir aplinkos kokybė
- 3.5. Susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros plėtra

4. Koncepcijos sprendiniai (variantai)

- 4.1. Svarbiausios regiono raidos prielaidos
- 4.2. Bendroji erdvinės raidos koncepcija
- 4.3. Arealų funkciniai (naudojimo) prioritetai
- 4.4. Teritorijos tvarkymo reglamentavimo ypatumai
- 4.5. Siūlomi regioninės politikos organizavimo būdai ir priemonės

Informacijos šaltinių sąrašas

1 B e n d r o s i o s n u o s t a t o s

1.1. Planavimo objektas ir planavimo proceso eiga

Planavimo objektas

Klaipėdos apskritį (planuojamą teritoriją) sudaro Klaipėdos, Palangos miestų savivaldybių, Neringos savivaldybės, taip pat Klaipėdos rajono, Šilutės rajono, Kretingos rajono ir Skuodo rajono savivaldybių teritorijos. Planuojamos teritorijos plotas – 520 900 ha. Jame gyvena 383 250 nuolatinių gyventojų (2004 m. pradžioje).

Teritorijos dalis papildomai administruoja saugomų teritorijų direkcijos (Kuršių nerijos nacionalinio parko, Pajūrio, Nemuno deltos, Salantų regioninių parkų direkcijos), taip pat Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija.

Planavimo proceso eiga

1 9 9 4 metai – tai Klaipėdos regiono bendrojo planavimo pradžia. Šis projektas inicijuotas kaip pirmasis ir pavyzdinis regioninis bendrojo planavimo projektas. Parengta skaitmeninė duomenų bazė.

1 9 9 5 metai – Klaipėdos mokslininkų sąjungos skyriaus kūrybinė grupė (S. Vaitiekūnas, A. Mureika, A. Urbis) išanalizavo regiono tikrąją būklę, nustatė apskrities bendrojo plano rengimo darbų organizavimo principus, parengė darbų programą, kuriai pritarė Klaipėdos apskrities taryba 1995-09-26 sprendimu Nr.6.

1 9 9 6 metai – paskelbtas konkursas “Klaipėdos apskrities bendrojo plano projektavimo grupei parinkti”. Konkursą laimėjo Klaipėdos universiteto kūrybinė grupė. 1996 m. birželio 11 d. pasirašyta sutartis. Iki metų pabaigos plano rengėjas atliko šiuos darbus: patikslino projektavimo sąlygas ir programą, surinko duomenis ir atliko pirminius tyrimus, išanalizavo ir apibendrinio sukauptus duomenis.

1 9 9 7 metai – pakoreguotas Klaipėdos apskrities bendrojo plano kalendorinis projektavimo darbų grafikas. Per metus plano rengėjas atliko šiuos darbus: apibendrinio duomenis ir pagrindė apskrities raidos tikslus, grafiškai išpildė preliminarinius sprendinius, suformulavo pagrindinius teiginius.

1 9 9 8 metai – nutraukiama sutartis su plano rengėju, t.y. Klaipėdos universiteto kūrybine grupe. Nutraukiant sutartį, atlikta II etapo penktoji dalis “Preliminarių sprendinių (raidos tikslų ir gairių) pristatymas savivaldybėms, koordinacinei ir priežiūros grupei, apskrities administracijai, jų aprobavimas”, taip pat pusė šeštosios dalies “Pastabų ir pageidavimų analizė. Papildomų duomenų surinkimas ir apibendrinimas”.

1 9 9 9 – 2 0 0 0 metai – nepriklausomas ekspertas (“Atkulos projektai”) apibendrinio visą Klaipėdos apskrities bendrojo plano rengimo medžiagą ir parengė preliminarinius sprendinius.

2 0 0 1 metais bendrojo plano dalių vadovai A. Mureika, P. Grecevičius ir A. Urbis kartu su K. Vaitiekūnu parengė šiuos preliminarinius sprendimus.

2 0 0 3 metai – nepriklausomas ekspertas (“Atkulos projektai”) parengė galutinę sprendinių redakciją.

2 0 0 4 metai – nepriklausomas ekspertas (“Atkulos projektai”) parengė plėtros koncepcijos variantus, vadovaudamasis naujos Teritorijų planavimo įstatymo redakcijos reikalavimais, atitinkamai pakoregavo bendrojo plano sprendinius ir atliko nustatytas planavimo procedūras.

1.2. Bendrieji reikalavimai, kuriais vadovaujasi Klaipėdos apskritis, planuodama teritorijos raidą

Rengiant Klaipėdos apskrities plėtros koncepciją ir bendrojo plano sprendinius, buvo atsižvelgta į šių dokumentų nuostatas:

* “Jungtinių Tautų aplinkos ir plėtros konferencijos ataskaita” (Agenda 21), Rio de Janeiro, 1992 (pasirašyta dalyvavusių šalių vyriausybių vadovų, taip pat ir Lietuvos Respublikos);

* “Baltijos jūros regiono vizija ir strategijos 2010. Nuo vizijos prie veiksmo” (patvirtinta ketvirtojoje ministrų, atsakingų už teritorijų planavimą ir plėtrą, konferencijoje Stokholme 1996 m. spalio 22 d.);

* “Aplinkos ir plėtros darbo programa 21 Baltijos jūros regione” (An Agenda 21 for the Baltic Sea Region) (patvirtinta Baltijos jūros šalių ministrų konferencijoje Nyborge 1998 m. birželio 22–23 d.);

* Lietuvos regioninės politikos metmenys. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. liepos 21 d. nutarimas Nr. 902

* “Europos erdvinės plėtros perspektyva ESDP” (pritarta neoficialioje ministrų, atsakingų už erdvinį planavimą, taryboje Potsdame, 1999 m. gegužę);

* “Valstybinės atliekų tvarkymo strategijos ir veiksmų programos metmenys”. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 17 d. nutarimas Nr. 593;

* “Valstybinė pavojingų atliekų tvarkymo programa”. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 9 d. nutarimas Nr. 761;

* “Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-2008 metų veiklos programa”, pritarta LR Seimo nutarimu 2004 m. gruodžio 14 d. Nr. X-43;

* Klaipėdos miesto plėtros strateginis planas, patvirtintas Klaipėdos miesto tarybos 2001-04-26 sprendimu Nr. 110;

* “Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas”. Dokumentas patvirtintas 2002 m. spalio 29 d. Seimo sprendimu Nr. IX-1154;

* “Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano įgyvendinimo priemonių planas”. Dokumentas patvirtintas 2003 m. gruodžio 9 d. Vyriausybės nutarimu Nr. 1568;

* Klaipėdos regiono plėtros planas 2004-2006 m., Klaipėda 2003

* Nacionalinė darnaus vystymosi strategija, patvirtinta LR Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11d. nutarimu Nr. 1160

1.3. Teritorijos plėtros koncepcijos paskirtis

Klaipėdos apskrities plėtros koncepcija – tai regiono plėtros strateginės nuostatos 20 metų. Jos pateikiamos keletu variantų. Atlikus strateginio poveikio aplinkai vertinimo procedūras, priimtinausią koncepcijos variantą aprobuoja apskrities regioninės

plėtos taryba. Aprobuoto koncepcijos varianto nuostatos yra rekomendacinio pobūdžio. Jomis turėtų vadovautis apskrities bendrojo planavimo proceso dalyviai 2005-2025 metais rengdami ir tikslindami arba keisdami apskrities bendrojo plano sprendinius.

Aprobuotos koncepcijos nuostatų nereikia suprasti kaip statišką veiklos tikslų ir veiksmų sąrašą. Koncepcija – schema (rekomendacija), kuria turėtų vadovautis regione veikiantys ūkio, valdžios ir valdymo subjektai planuodami savo veiksmus, intervencijas, investicijas siekdami atsižvelgti į įvairių regiono vietovių išteklius, plėtos galimybes ir vietos poreikius. Koncepcija – yra orientyras visiems siekiantiems darnios Klaipėdos regiono plėtos.

Aprobuotos koncepcijos nuostatos įgyvendinamos, parengus kiekvieniems dešimčiai metų Klaipėdos apskrities bendrojo plano sprendinius, kitus teritorijų planavimo dokumentus, regiono plėtos programas ir projektus teisės aktuose nustatyta tvarka.

Su Klaipėdos apskrities plėtos koncepcija turi teisę susipažinti visi norintys Lietuvos ir užsienio piliečiai, ūkio subjektai, asmenys, turintys arba valdantys nekilnojamąjį turtą Klaipėdos apskrities teritorijoje, visuomeninės organizacijos, politinės partijos ir judėjimai.

Visų patvirtintų ir Klaipėdos apskrities teritorijų planavimo registre užregistruotų teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai, prieštaraujantys aprobuotos Klaipėdos apskrities plėtos koncepcijos nuostatoms, turi būti peržiūrėti rengiant Klaipėdos apskrities bendrojo plano sprendinius ir tarpusavyje suderinti teisės aktų nustatyta tvarka.

2 Esamos regiono padėties vertinimas

DARNI REGIONO PLĖTRA

- Šiuo metu dauguma Klaipėdos apskrities gyventojų, paslaugų ir ūkinės veiklos sukonzentruota regiono plėtros centruose – Klaipėdoje ir Palangoje. Tokią situaciją būtų tikslinga keisti decentralizuojant ekonominę ir urbanistinę plėtrą regione;
- Regiono gyvenviečių sistemos pcentriai Šilutė, Gargždai, Kretinga, Skuodas plėtojami lėtai. Mažiausią potencialą turi Skuodo rajonas, nes jis menkai susijęs su regiono ekonomine plėtra;
- Regione išryškėjo depresiniai rajonai (Skuodo, Šilutės), kurie nepajėgūs teikti gyventojams ir ūkio subjektams visas reikalingas paslaugas;
- Šiuo metu dauguma regiono gyventojų gyvena miestuose, ryškėja kaimo gyvenamųjų vietovių nykimo tendencijos;
- Gamtos ištekliai, esantys pakrantės zonoje patiria ekonominės plėtros ir intensyvios rekreacijos spaudimą.

REGIONO ŪKIO PLĖTRA

- Ekonominiu požiūriu Klaipėdos apskritis yra vienas iš sparčiausiai besivystančių Lietuvos regionų. Regiono teritoriją galima išskaidyti į tris dalis: kurortai (Palanga, Neringa), ekonominės plėtros centrai (Klaipėda, Palanga), agrariniai rajonai (Šilutės, Skuodo);
- Užsienio investicijos sėkmingai naudojamos regiono plėtrai. Valstybės investicijos yra netiesioginės. Tikslinga kurti užsienio ir vietos investicijoms palankią aplinką;
- Turizmo ir rekreacijos plėtros požiūriu Klaipėdos apskritis turi nemažai neišnaudoto potencialo. Tam įtakos turi tokie nepalankūs veiksniai kaip nepakankamai išplėtotas turizmo infrastruktūra, neišvystytas mažųjų uostų tinklas, užterštas Kuršių marių vanduo, nepakankama vietos gyventojų bendravimo kultūra ir išsilavinimas ir kt.;
- Vienas iš veiksnių, turinčių didžiausią įtaką regiono plėtrai, yra Klaipėdos valstybinio jūrų uosto pajėgumų didinimas bei su juo susijusios pramonės plėtra. Šiuo metu didelis dėmesys skiriamas uosto modernizavimui, taip pat jį aptarnaujančios transporto infrastruktūros (automobilių bei geležinkelio linijų) tobulinimui. Be to yra priimtas sprendimas atstatyti Šventosios jūrų uostą, statyti giliavandenį jūrų uostą;
- Paminėtini trukdžiai žemės ūkio plėtrai – mažas vidutinio ūkio dydis ir didelis smulkių nekonkurencingų ūkių skaičius – iš esmės atitinka bendrą Lietuvos situaciją. Regiono žemės ūkio problemos sprendžiamos bendrame kontekste;

- Regione išplėtota mažmeninė prekyba, tačiau kitų mokamų paslaugų ypač mažesniuose miesteliuose, kaimuose trūksta ir ūkio subjektams, ir gyventojams, be to teikiamų paslaugų kokybė yra žemo lygio;
- Dauguma Klaipėdos apskrityje veikiančių įmonių yra smulkios ir vidutinės (nors jos sukuria mažesnę BVP dalį). Aplinka regione, o ypač mažuose miestuose ir kaimo vietovėse, tokiam verslui plėtotis yra nepalanki.

GYVENIMO KOKYBĖ

- Daugumai regiono gyventojų yra svarbi miesto gyvenamoji aplinka, jos teikiami privalumai, tačiau miestų gyvenamųjų teritorijų aplinka dažnai yra nepatenkinama (didelis užstatymo tankis, nepakankamai tvarkomi želdynai, prasta estetinė būklė ir kt.);
- Gyventojų apsirūpinimas būstu yra pakankamas. Plečiantis gyvenamajai statybai Klaipėdoje šis rodiklis didėja;
- Klaipėdos apskrityje esanti mokymo sistema, nors ir teikia visų lygmenų specialistų rengimo paslaugas, nėra integruota. Aukštosios ir aukštesniosios mokyklos rengia darbo rinkoje nepaklausių specialybių darbuotojus;
- Regione nepakankamai išplėtoti globos ir rūpybos sistema, visuomeninių ir privačių socialinių paslaugų įstaigų tinklas. Savivaldybėse jis išdėstytas netolygiai, be to reikėtų kelti ir šių paslaugų kokybės lygį;
- Gyvenimo kokybė labai skiriasi regiono plėtros centruose ir periferiniuose rajonuose. Prasčiausia situacija yra kaimo vietovėse, kur gyvenimo sanitarinės sąlygos neatitinka valstybės nustatytų normatyvų;
- Kaimo vietovių gyvenimo kokybė nepatenkinama įvairiais požiūriais (trūksta įvairių viešųjų ir privačių paslaugų, darbo vietų ir kt.). Regione stebimas nuolatinis ir besitęsiantis kaimo gyvenviečių nykimas ir mažėjimas.

GAMTOS IŠTEKLIAI IR APLINKOS KOKYBĖ

- Apskrities rekreacijos ištekliai yra tinkami plėtoti įvairių formų poilsį ir turizmą: automobilių, vandens, pėsčiųjų, dviračių, gamtinių, kultūrinių, religinių ir kita;
- Net 30 % Klaipėdos apskrities teritorijos taikomi įvairūs ūkinės veiklos apribojimai, tačiau teisiniuose aktuose nėra numatyta jokių kompensacijų gyventojams, ūkiniams subjektams. Tokia padėtis stabdo vietos ūkinės veiklos plėtrą, skatina depopuliaciją šiose teritorijose;
- Oro ir vandens tarša apskrityje yra nemaža. Nepakankamai pasirūpinta tinkamomis techninėmis priemonėmis jai mažinti. Aplinkos būklė blogėja ir dėl neefektyvaus atliekų tvarkymo ir valymo;
- Šiuo metu kai kurių kranto ruožų kraštovaizdis keičiasi dėl suintensyvėjusių jūros ir marių abrazijos procesų. Kol kas nėra priimtas efektyvus sprendimas dėl Baltijos kranto zonos erozijos problemos;
- Registruotų kultūros vertybių skaičius regione yra didelis ir turi tendenciją didėti. Tačiau kultūros paveldo techninė būklė regione yra kritiška. Vertybių savininkai ir naudotojai nesugeba tinkamai jomis pasirūpinti;

- Gamtos ir kultūros vertybių naudotojai yra menkai išprusę, neaukšta aplinkosaugos specialistų kvalifikacija.

SUSISIEKIMO IR INŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS PLĖTRA

- Dauguma infrastruktūros sistemų Klaipėdos apskrityje yra monopolizuotos. Siekiant sukurti palankias sąlygas gyventojams bei regiono ūkiui, tikslinga skatinti konkurenciją ir privačią iniciatyvą infrastruktūros ir komunalinių paslaugų tiekimo srityje;
- Vienintelio magistralinio dujotiekio, aprūpinančio Klaipėdos regioną, gamtinėmis dujomis pajėgumai yra riboti. Ateityje prognozuojamas dar didesnis šio energijos šaltinio suvartojimas, taigi jei ši problema nebus išspręsta, laikui bėgant taps dar opesnė;
- Klaipėdos regione yra palankios sąlygos plėtoti netradicinius elektros energijos gamybos būdus (vėjo energija, geoterminė energija). Šioje srityje jau padaryta nemaža pažanga: veikia pirma Lietuvoje vėjo jėgainė, ištyrinėti ir planuojami eksploatuoti žemės gelmių šiluminės energijos išteklių, Klaipėdoje pastatyta pirmoji centralizuota geoterminė parodomoji šilumos jėgainė;
- Ypatingą svarbą Klaipėdos apskrities susisiekimo sistemai turi geležinkelio transportas, nes jis aptarnauja Klaipėdos jūrų uostą ir papildo susisiekimo galimybes pačioje apskrityje. Šiuo metu jau pradėtas Klaipėdos geležinkelio mazgo ir jo infrastruktūros modernizavimas, numatyta investuoti nemažai lėšų;
- Apskrities magistraliniai keliai yra gerų techninių parametrų, tačiau krašto keliai yra ypač prastos būklės, t.y. neužtikrintas saugumas regiono vidaus susisiekimo keliuose;
- Sparčiai augant Klaipėdos regiono pramoniniam potencialui, didėja Palangos oro uosto reikšmė;
- Mažiausiai ryšio priemonių tenka regiono kaimo vietovių gyventojams. Pažymėtina tai, kad mažas apsirūpinimas telefonais yra ir potvynių užliejamose teritorijose. Taigi ryšio paslaugas būtina plėtoti;
- Potvynių padariniams likviduoti kasmet neracionaliai naudojamos didelės valstybės biudžeto lėšos ir vietos materialinės lėšos. Tačiau reikėtų ne likviduoti pasekmes, o numatyti ilgalaikes potvynių prevencijos priemones;
- Teritorijas, esančias Baltijos jūros kranto zonoje (Klaipėdos, Palangos miestai, Neringa) periodiškai niokoja audros ir stiprūs, kartais ir uraganiniai vėjai, todėl tikslinga numatyti ir įgyvendinti krantų apsaugos ilgalaikes technines priemones.

3 Klaipėdos regiono raidos prognozės

3.1. Darni regiono plėtra

Veikiama šalies masto ekonomikos veiksnių, plėtosis Lietuvos metropolinės ašies dalis Klaipėda–Šiauliai. Klaipėda toliau bus plėtojama kaip vienas stambiausių ir turinčių didžiausią plėtros potencialą Lietuvos ekonominės plėtros centrų. Palanga (Palanga, Šventoji), Neringa (Juodkrantė, Nida) ateityje bus toliau plėtojamoms kaip svarbiausi Lietuvos kurortai, turizmo ir poilsio paslaugų centrai.

Jei nepasikeis dabartinė situacija, ateityje Skuodo rajono padėtis regiono atžvilgiu vis prastės, todėl reikia numatyti priemones integruoti šį rajoną į regiono struktūrą.

Prognozuojama, kad užstatytų teritorijų plotai Klaipėdoje, Palangoje ir Neringoje padidės apie 15% (3400 ha), o gyventojų skaičius padidės apie 10%. Vasarą juose gyvens ir poilsiaus apie 350 tūkst. žmonių.

Prognozuojama aktyvi kaimo gyventojų migracija į miestus. Dėl to ištuštės ir sparčiai nyks kaimai, vienkiemiai, ypač tie, prie kurių arti nėra jokio vandens telkinio, tinkamo rekreacijai. Šie procesai planuojamo laikotarpio pabaigoje gali pakeisti regiono kraštovaizdį ir kaimo vietovių urbanistinę struktūrą. Kaimo aplinka priklausys nuo mažų miestų ir kaimo plėtros centrų, kuriuose koncentruosis paslaugos bei funkcijos, gyvybingumo.

Kaimo vietovės vystysis, plečiant ekonominių veiklų, kurių pagrindą iki šiol sudarė žemės ūkis ir miškininkystė, įvairovę. Tradiciniai kaimiškieji sektoriai, tokie kaip žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė, ir toliau vaidins svarbiausią vaidmenį, plėtojant gyvybingą ir įvairiapusišką kaimo bendruomenę. Kaimo vietovių ekonomikos pagrindą sudarys efektyvių tradicinių sektorių ir efektyviai besivystančių naujų sektorių, pvz., turizmo, smulkaus ir vidutinio verslo, vietinių paslaugų, pridėtinės vertės veiklų ir kitų veiklų ūkiuose, derinys.

3.2. Regiono ūkio plėtra

Klaipėdos regionas ir toliau išlaikys vienus geriausių Lietuvoje ekonominės plėtros tempus. Regiono ūkio integracijos laipsnis į šalies, Europos ir kitų regionų ekonomiką didės. Tikėtina, kad tik smulkaus ir vidutinio verslo įmonės naudos vietos išteklius ir teiks paslaugas regiono ar šalies rinkoje.

Pramonės plėtros galimybės regione dar nėra išsemtos. Perspektyviausios regiono pramonės šakos – maisto pramonė, laivų statyba ir remontas, medžio apdirbimas, lengvoji pramonė. Prognozuojama tolesnė Klaipėdos laisvosios ekonominės zonos (LEZ) plėtra. Ateityje pramonės plėtrai gali būti panaudotos šiuo metu regiono miestuose nevisiškai išnaudotos pramonės rajonų teritorijos. Bus plėtojama atitinkama infrastruktūra tose teritorijose.

Ateityje vis didesnę reikšmę verslo plėtrai įgis moderniomis technologijomis pagrįsti gamybos būdai ir paslaugos. Siekiant atlaikyti vis didėjančią konkurenciją teks specializuotis kuriant ir gaminant aukštesnės pridėtinės vertės produktus.

Klaipėdos jūrų uostas ir su juo susijusi pramonė ateityje turės vis didesnę reikšmę regiono plėtrai. Svarbiausia užtikrinti uosto konkurencingumą Baltijos jūros regione. Išaugus transporto srautams, atsiras naujų galimybių pritraukti į jūrų uostą naujų prekybos laivų. Konkuruojant su kitais uostais labai svarbu paslaugų kokybė ir krovos greitis. Siekiant išlaikyti uosto, kaip svarbiausių vartų į Baltijos regioną, poziciją bus rezervuota teritorija jo plėtrai ilgalaikėje perspektyvoje. Šioje teritorijoje bus ribojama veikla, kuri galėtų apsunkinti tolesnę uosto plėtrą.

Bus atstatytas Šventosios jūrų uostas, jis turės daugiausia įtakos turizmo plėtrai. Turizmui didelę reikšmę turės mažųjų uostų ir prielaukų plėtra Kuršių mariose ir Nemuno deltoje.

Turizmo ir rekreacijos plėtrai šiuo metu dar yra pakankamai potencialo, todėl ateityje galima prognozuoti dar spartesnę šios ekonominės srities plėtrą, tikėtis augančių turistų srautų kaip iš Lietuvos, taip ir iš užsienio. Tačiau tai pavyks padaryti tik išsprendus šiuo metu esančias problemas bei panaikinus, ar bent jau minimizavus nepalankius plėtrą stabdančius veiksnius.

Žemės ūkyje jau dabar pastebimi ūkininkų ūkių stambėjimo, kooperacijos tendencijos, ateityje jie išliks ir tęsis. Tikėtina, kad norint padidinti žemės ūkio produkcijos konkurencingumą vietinėje ir ES rinkoje, didės investicijos į naujas, šiuolaikines žemės ūkio technologijas. Vis daugiau ūkių specializuosis konkrečiose žemės ūkio srityse. Prognozuojama, kad spartės alternatyvių žemės ūkio veiklų (tarp jų ir vis populiarėjančio kaimo turizmo) plėtra kaimuose. Visame regione yra galimybė remti pasyvų kaimo turizmą, persipynusį su kitomis veiklomis.

3.3. Gyvenimo kokybė

Regiono pastebimos miesto gyventojų skaičiaus augimas. Ateityje ši tendencija gali dar labiau ryškėti, tačiau to pasekmė gali būti kaimo vietovių nykimas, taip pat įvairūs demografiniai pokyčiai. Nesiėmus jokių priemonių dalis kaimų gali degraduoti, pasikeis šių vietovių kraštovaizdis.

Pastebima aukštos kokybės paslaugų koncentracija gyvenviečių sistemos centruose.

Tarp miestų ir kaimų vyksta nuolatiniai žmonių ir paslaugų mainai. Ateityje bus stiprinama *miesto-kaimo partnerystė*. Kaimo aplinka yra priklausoma nuo centrų, kuriuose koncentruojasi paslaugos ir funkcijos ir kurie yra jungiamoji grandis su regionu ir t.t., gyvybingumo. Erdvinė strategija skatins užimtumo galimybių kaime plėtrą, siekiant išlaikyti reikalingą gyventojų kritinę masę tų rajonų (urbanistiniuose) centruose.

Pradėjus vykdyti socialinių paslaugų teikimo reformą, stacionarios institucinės paslaugos mažės, daugiau paslaugų bus teikiama namuose. Tokios paslaugos yra pigesnės ir veiksmingesnės. Reformos įgyvendinimas gerins teikiamų socialinių paslaugų kokybę, jų tolygesnį pasiskirstymą regiono teritorijoje.

3.4. Gamtos ištekliai ir aplinkos kokybė

Regiono gamtos ištekliai bus tausojančiai naudojami ir turtinami tvarkant ir plėtojant saugomas teritorijas, rūpinantis kraštovaizdžio ir gamtos vertybių išsaugojimu, naudojimu rekreacijai bei turizmui, plėtojant infrastruktūrą. Labai dinamiškos veiklos turės būti ribojamos tose vietose, kuriose didelis lankytojų, turistų skaičius galėtų pakenkti aplinkai ir svarbiems gamtiniams arealams.

Bus sprendžiami šiuo metu esantys labai svarbūs nuotekų valymo bei atliekų tvarkymo problemos. Pirmiausia bus pasirūpinta tinkamomis techninėmis priemonėmis, rekonstruoti jau esantys nuotekų valymo įrenginiai.

Palangos ir Nidos pakrantės bei Kuršių nerija ir marios yra laikomos ypatingos reikšmės gamtinėmis teritorijomis. Bus siekiama apsaugoti ir stiprinti šias aukštos gamtinės kokybės teritorijas, kad būtų išlaikytos optimalios ekologinės sąlygos. Šios teritorijos turi atlikti savo vaidmenį Natura-2000 tinkle kaip vandens paukščių ir migruojančių žuvų arealai.

Gamtiniai elementai kranto zonoje bus subalansuoti saugomi nuo žmogiškosios veiklos, tokios kaip gavybos pramonė, urbanizacija, akvakultūra, žuvininkystė, rekreacija ir turizmas, įtakos. Baltijos jūros kranto zonos valdymo rėmuose pakrantei bus parengta speciali strategija.

Pakils regiono gyventojų, kultūros bei gamtos vertybių naudotojų ir savininkų ekologinis išprusimas, aplinkos apsaugos specialistų kvalifikacija.

3.5. Susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros plėtra

Gamtinės dujos tampa vis populiariesni už brangų centralizuotą šildymą, ši tendencija išliks ir planuojamą laikotarpį. Todėl galima prognozuoti magistralinio dujotiekio, tiekiančio Klaipėdos regionui gamtines dujas, pajėgumų trūkumą, tuo labiau, kad jau ir dabar pajėgumas yra nepakankamas.

Įgyvendinus kelių ir geležinkelio plėtros programas, susisiekimas keliais ir geležinkeliais pagerės. Bus gerinami susisiekimo linijų tarp įvairių lygmenų urbanistinių centrų pajėgumai, greitis ir saugumas. Sustiprės susisiekimas regiono ir tarptautiniais susisiekimo koridoriais.

Pagal 2002-2015 metų LR valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programą iki 2015 m. visas kelias Vilnius-Kaunas-Klaipėda bus rekonstruotas iki

automagistralės techninių parametru. Klaipėdos apskrityje žvyrkeliai nuo bendro kelių ilgio sudarys 34,3 proc. (dabar 45,4 proc.). Iki 2010 metų bus nutiestas Palangos aplinkkelis (8 km). Modernizuojant transporto infrastruktūrą, bus tobulinama IXB multimodalinio transporto koridoriaus jungtis su jūrų greitkeliais per Klaipėdos valstybinį jūrų uostą, sutvarkant krovinių privežimą/išvežimą iš uosto dviem naujais – Šiauriniu ir Pietiniu privažiavimais, aplenkiančiais miesto centrinę dalį. Naudojant Sanglaudos fondo paramą bus įgyvendintas Pietinio privažiavimo kelio į Klaipėdos jūrų uostą projektas.

Vandens transporto srityje, įgyvendinant patvirtintus projektus, bus rekonstruojamas Klaipėdos jūrų uosto geležinkelio mazgas ir vadovaujantis atlikta galimybių studija bus atgaivintas vidaus vandens kelias Nemuno upe.

Bus modernizuotas Palangos oro uostas. Jis nurodytas kaip prioritetas Lietuvos teritorijos Bendrajame plane. Patvirtintas Palangos oro uosto modernizavimo projektas. Įgyvendinant ūkio plėtros strategijos iki 2015 metų priemones bus prailgintas kilimo –tūpimo takas iki 2,5 km ilgio.

Vakarų Lietuva yra šalies atsinaujinančios energetikos sektoriaus centras. Tačiau iniciatyvų šioje srityje kol kas yra nedaug. Jas riboja tarptautiniai paukščių migracijos keliai ir vertingas kraštovaizdis. Bus maksimaliai pasinaudota ištirtomis galimybėmis statyti kranto ir ofšorines vėjo turbinas.

Bus parengta išsami IT plėtros kaimo vietovėse strategija, siekiant pakelti IT ir interneto prieinamumą. Įgyvendintos strategijoje numatytos priemonės pagerins paslaugų prieinamumą ir galimybes kaimo vietovėse.

REGIONO PLĖTROS VIZIJA:

Klaipėdos regionas – tai pagrindinis Lietuvos jūros ir sausumos „tiltas“ ekonominiams bei kultūriniais mainams Rytų-Vakarų ir Šiaurės-Pietų kryptimis prie Baltijos jūros. Klaipėdos regionas:

- svarbus multimodalinio transporto mazgas;
- pirmaujantis rekreacijos ir turizmo regionas šalyje ir Baltijos jūros rytinėje pakrantėje;
- konkurencingos pramonės ir stipraus žemės ūkio regionas;
- švarus regionas.

Klaipėdos regiono plėtros prioritetai, tikslai ir uždaviniai nustatyti išanalizavus ir įvertinus tikrąją regiono būklę, taip pat vadovaujantis Klaipėdos regiono plėtros planu, Valstybės ilgalaikės raidos strategija, Bendroju programavimo dokumentu bei Klaipėdos apskrities savivaldybių parengtais strateginiais plėtros planais.

Regiono plėtros prioritetai (kryptys)

<i>Tikslai</i>	<i>Uždaviniai</i>
I prioritetas. ŽMOGIŠKŲJŲ IŠTEKLIŲ PLĖTRA	
1. Plėtoti užimtumą ir lygias galimybes regiono ekonomikoje	- Skatinti naujų darbo vietų kūrimą depresiniuose rajonuose - Plėtoti informacinių technologijų ir verslo infrastruktūrą
2. Kelti žmoniškųjų išteklių kokybę	- Sukurti darbo jėgos mokymo ir kvalifikacijos kėlimo sistemos prieinamumą - Sudaryti sąlygas gyventojų mobilumui didinti
II prioritetas. TURIZMO INFRASTRUKTŪROS IR REKREACIJOS PLĖTRA	
1. Plėtoti viešąją turizmo infrastruktūrą ir paslaugas	- Plėtoti dviračių trasų tinklą
	- Plėtoti paplūdimių, atitinkančių mėlynosios žvaigždės reikalavimus, tinklą
	- Plėtoti turizmo informacinę infrastruktūrą
	- Skatinti kaimo turizmo plėtrą
	- Skatinti turizmo centrų tinklo plėtrą
2. Plėtoti vandens turizmo infrastruktūrą	- Atstatyti Šventosios jūrų uostą

	- Plėtoti mažųjų uostų tinklą
III prioritetas. GYVENIMO IR APLINKOS KOKYBĖ	
1. Tausojančiai naudoti ir turtinti regiono gamtos išteklius	- Plėtoti turizmo infrastruktūrą saugomose teritorijose - Plėtoti poilsio infrastruktūrą pajūrio juostoje - Nederlingų žemių plotus apželdinti mišku
2. Užtikrinti būsto bei gyvenamosios aplinkos kokybę	- Užtikrinti inžinerinio aprūpinimo sistemų atnaujinimą ir plėtrą - Plėtoti energiją taupančią gyvenamąją statybą ir būstų atnaujinimą - Sutvarkyti gyvenamųjų teritorijų viešąsias erdves - Pritaikyti aplinką žmonėms su negalia
3. Gerinti viešųjų paslaugų prieinamumą ir kokybę	- Optimizuoti viešųjų paslaugų įstaigų tinklą - Įdiegti IT technologijas gerinant viešųjų paslaugų prieinamumą;
4. Didinti vietinio eismo saugumą	- Renovuoti bei modernizuoti vietinius kelius - Išplėtoti pėsčiųjų ir dviratininkų trasų tinklą ir užtikrinti eismo saugumą
IV prioritetas. KAIMO PLĖTRA	
1. Skatinti kaimo vietovių plėtrą	- Sukurti kaimo plėtros centrų tinklą
2. Sukurti palankią investicijoms aplinką kaimiškose vietovėse	- Plėtoti viešąją ir inžinerinę infrastruktūrą kaimo plėtros centruose - Plėtoti modernias ryšių ir informacines technologijas - Plėtoti ir modernizuoti vietos susisiekimo infrastruktūrą
V prioritetas. TRANSPORTO INFRASTRUKTŪROS PLĖTRA	
1. Plėtoti išorinį visų rūšių transportą bei modernizuoti susisiekimo infrastruktūrą	- Parinkti teritoriją giliavandeniam jūrų uostui įrengti - Plėtoti logistikos infrastruktūrą - Modernizuoti Palangos oro uosto ir vietinių aerodromų infrastruktūrą - Plėtoti regiono oro uostų teikiamas paslaugas - Modernizuoti geležinkelio linijas

Apskrities administracija, vadovaudamasi viešumo ir partnerystės principais, siekia įgyvendinti minėtus strateginius regiono plėtros tikslus, bendradarbiaudama su visomis regiono savivaldybėmis, visuomeninėmis organizacijomis, vietos bendruomenėmis, veikiančiais ūkio subjektais, investuotojais, t.y. su visais, kam rūpi subalansuota regiono plėtra.

4 K o n c e p c i j o s s p r e n d i n i a i (V A R I A N T A I)

4.1. Svarbiausios prielaidos regiono plėtrai

Vadovaujantis parengtomis regiono plėtros prognozėmis nustatomos svarbiausios regiono plėtros prielaidos, tai yra konkrečių objektų ar veiklos sričių plėtra, kuri galėtų radikaliai pakeisti ne tik konkrečios vietovės ar savivaldybės, tačiau viso regiono veiklų ir kraštovaizdžio struktūrą.

SUSISIEKIMO INFRASTRUKTŪROS IR PASLAUGŲ PLĖTRA

- Klaipėdos jūrų uosto plėtra ir giliavandenių jūrų uosto statyba
Siekiant užtikrinti Klaipėdos jūrų uosto konkurencingumą rytinėje Baltijos jūros pakrantėje numatyta didinti jo pajėgumą. Priimtas sprendimas įrengti giliavandenių jūrų uostą, kuris padengtų prognozuojamus po 2015 m. uosto pajėgumų trūkumus ir patenkintų pervežimų poreikius, sudarytų sąlygas Klaipėdoje priimti Baltmax tipo laivus.

Išaugus jūrų uosto apyvartai didės transporto srautai keliuose ir geležinkeliais. Šiuo metu transporto srautai, einantys iš uosto, susimaišo su miesto transportu ties rytiniu ir šiauriniu išvažiavimais iš miesto. Taigi uosto plėtra skatins Klaipėdos miesto plėtrą ir keis jo struktūrą.

Kitas regiono plėtros aspektas susijęs su giliavandenių jūrų uosto statyba. Pastačius uostą regione atsiras naujas plėtros židinys, kuris sukurs naujas darbo vietas, bus išplėtotas transporto infrastruktūra, atsiras logistikos centras ir naujos veiklos susijusios su uosto aptarnavimu ir kt. Dėl šios priežasties gali pasireikšti gyventojų migracija iš kitų regiono teritorijų į Klaipėdą ar į kitą vietovę, kuri bus parinkta kaip tinkamiausia giliavandeniui jūrų uostui statyti. Taigi naujas uostas turės labai didelę įtaką darniai regiono plėtrai. Tačiau tos įtakos pobūdis ir pasekmės priklausys nuo vietos, kurioje jis bus statomas.

- Šventosios jūrų uosto atstatymas
Šventosios jūrų uosto atstatymas neturėtų taip stipriai paveikti regiono kaip Klaipėdos jūrų uosto plėtra, tačiau tai gali būti reikšmingas veiksnys turizmui ir su juo

susijusioms veikloms regione plėtotis. Šio uosto plėtra netiesiogiai paveiks socialinį regiono sektorių.

- Būtingės terminalo ir jį palaikančios infrastruktūros plėtra

Svarbu tai, kad plėtojantis Būtingei Palangos kurortas praras galimybę plėstis į šiaurę. Tačiau atsiranda galimybės kitoms gyvenamosioms vietovėms, tokioms kaip pavyzdžiui Darbėnai, plėtotis. Šio objekto plėtra svarbi prielaida integruojant Skuodo rajoną į bendrą regiono struktūrą.

- Palangos oro uosto plėtra

Palangos oro uosto plėtra yra svarbi ekonominiu požiūriu. Oro uosto plėtra teigiamai paveiks verslą, turizmą, taip pat susidarys būtinos sąlygos plėtoti Klaipėdos laisvąją ekonominę zoną (LEZ).

- Mažųjų uostų plėtra

Mažųjų apskrities uostų, priplaukų plėtra labiausiai paveiktų smulkius verslus – turizmą, pakrantės žvejybą. Be to tai sukurs papildomas darbo vietas gyventojams, pagerins jų gyvenimo kokybę.

MIŠKINGUMO DIDINIMAS

Nederlingų žemių apsodinimas mišku pirmiausia praturtins regiono gamtos išteklius, netiesiogiai paveiks demografinę regiono situaciją. Dėl to kaimo vietovėse per kurį laiką pasikeis gyventojų veiklos struktūra. Planuojamo laikotarpio pabaigoje galima tikėtis kaimo gyventojų migracijos bangos. Taigi nederlingų žemių apsodinimas mišku pakeis regiono kraštovaizdį, gyvenviečių tinklo struktūrą ir turės įtakos miestų plėtrai.

PRAMONĖS PLĖTRA

Lietuvos ūkio ilgalaikėje strategijoje iki 2015 metų nėra nurodytos konkrečios ūkio šakos, kurioms teikiamas prioritetas. Tačiau nurodoma, kad skatinama didesnę pridėtinę vertę kuriančių pramonės šakų plėtra, taip pat pramonė pagrįsta šiuolaikinėmis žiniomis ir technologijomis. Klaipėdos regiono plėtros plane irgi yra tokia nuostata.

Svarbu, ne kokios ūkio šakos plėtosis konkrečioje regiono teritorijoje, o kur jos plėtosis. Galimi du skirtingi pramonės plėtros variantai: arba pasirenkama pramonės koncentracijos, arba pramonės dekoncentracijos koncepcija.

IŠTEKLIŲ EKSPLOATAVIMAS

- Naftos ištekliai

Dažnai naftos ištekliai, rasti Klaipėdos apskrityje, minimi kaip svarbus veiksnys regiono plėtrai. Tačiau šie ištekliai Lietuvos poreikio požiūriu yra nedideli, be to yra

neperdirbami, o parduodami kaip žaliava. Dėl šių priežasčių jų negalima laikyti reikšminga prielaida, kuri galėtų turėti esminę įtaką viso regiono plėtrai. Esama situacija rodo, kad Vakarų Lietuvoje šiuo metu naudojami naftos telkiniai greitai senka, todėl vis tenka ieškoti naujų.

Didžiausią įtaką naftos gavyba turi tam tikrų teritorijų (toms, kur yra naftos telkiniai, t.y. prie Kretingos, Nausodžio, Girkalių, Vėžaičių) kraštovaizdžiui, taip pat socialinei aplinkai (darbo vietos gyventojams).

- Alternatyvių energijos išteklių panaudojimas (vėjo energija, terminė energija) Lietuvoje perspektyvios elektrai gaminti atsinaujinančių energijos išteklių rūšys yra vandens ir vėjo energija. 2001 m. įsigaliojo Europos parlamento ir tarybos direktyva 2001/77/EC „Elektros energijos gamybos, naudojant atsinaujinančiuosius energijos išteklius, vidaus elektros rinkoje skatinimas“. Ši direktyva ES šalims narėms nustato tikslą, kad iki 2010 metų atsinaujinančiųjų energijos išteklių dalis šalies kuro balanse sudarytų 12%, o pagaminta iš šių išteklių elektros energijos dalis – 22,1% visos šalyje suvartojamos elektros energijos.

Klaipėdos apskritis turi didžiausią potencialą Lietuvoje plėtoti netradicinius energijos gavimo būdus, ypač vėjo energetiką, taip pat naudoti kitus atsinaujinančius energijos šaltinius (pvz., geoterminė energija).

Įvertinus vidutinį vėjo greitį apskrityje išryškėjo teritorijos, kuriose yra didžiausias potencialas vystyti vėjo energetiką. Statyti vėjo jėgaines tinkamiausios teritorijos aplink Kretingą, Vilkyčius, Klaipėdą (čia vidutiniai vėjo greičiai svyruoja apytiksliai nuo 5,5 iki 6,5 m/s). Be to yra galimybė vėjo energetiką plėtoti Vėžaičių, Šilutės apylinkėse, nors vėjas čia ir silpnesnis – vidutiniškai apie 5 m/s.

Pradėjus naudoti alternatyvius energijos gavybos būdus regiono teritorijoje atsirastų atitinkamų objektų (vėjo jėgainės, geoterminės šilumos jėgainės, kt.), kurie papildytų esamą regiono kraštovaizdį. Kitas paminėtinas aspektas: naudojant alternatyvius energijos išteklius apskrities ūkis (net ir nedideli ūkio subjektai turintys savo nuosavą energijos jėgainę) taptų konkurencingesnis.

- **Rekreaciniai ištekliai**

Teritorijų, turinčių rekreacinių išteklių, plėtrą galima vertinti dvejopai. Pakrantės zonos dalyje pirmenybę teikiant pramonės plėtrai, gamtos ir rekreaciniai ištekliai šioje teritorijoje būtų naikinami. Dauguma išskirtų transporto infrastruktūros objektų yra lokalizuoti pajūrio zonos teritorijoje. Taigi jų plėtra didina gamtiniu požiūriu jautrios pajūrio zonos įsisavinimo intensyvumą, o tuo pačiu ir čia esančių išteklių nykimą.

Kitas aspektas – pasirinkti rekreacinius išteklius kaip prielaidą regiono plėtrai. Daugelyje regiono kaimo vietovių šie ištekliai yra nepakankamai naudojami. Kaimų gyventojams trūksta patirties ir žinių šioje srityje. Tačiau vadovaujantis parengtomis prognozėmis ateityje kaimiškų vietovių gyvybingumą lems netradicinės veiklos, tarp

jų ir kaimo turizmas. Todėl rekreacinių išteklių eksploatavimas tam tikrose teritorijose lems regiono gyventojų užimtumo struktūros pokyčius, taip pat ir kaimo plėtrą.

Visos prielaidos sudaro pagrindą skirtingiems teritorijos plėtros koncepcijos variantams formuoti, lokalizuojant objektus bei funkcinius naudojimo prioritetus skirtingose teritorijose bei teikiant pirmenybę vienoms ar kitoms prielaidų kombinacijoms.

4.2. Klaipėdos apskrities bendroji erdvinės plėtros koncepcija

1 variantas: (1 brėžinys)

Gyvenviečių sistema

Pagrindinis dėmesys koncepcijoje yra skiriamas erdvinės regiono plėtros klausimams, gyvenamųjų vietovių sistemos tolimesnei raidai. Svarbiausi **plėtros centrai** išliks Klaipėda ir Palanga. Tačiau siekiant subalansuotos regiono plėtros numatomi **pocentriai**: Skuodas, *Salantai*, Kretinga, Gargždai, Priekulė, Šilutė. Šie plėtojami miestai turėtų decentralizuoti ekonominę ir urbanistinę regiono plėtrą.

Siekiant išvengti kaimiškų vietovių nykimo, siūloma plėtoti **kaimo plėtros centrus** (ketvirto lygio centrai): Ylakai, Mosėdis, Kartena, *Veiviržėnai*, Žemaičių Naumištis. Šie centrai parinkti atsižvelgiant į jų vietą apskrities teritorijoje, į kaimo gyventojų galimybes pasiekti šį centrą, taip pat į institucinius kaimo plėtros centro požymius bei į esamą gyventojų skaičių.

Suformuojama **regiono plėtros ašis**, kurioje skatinama miestų ir kaimų plėtra, gyvenamoji statyba, socialinės ir ekonominės infrastruktūros plėtra: nuo Skuodo iki Mosėdžio, toliau Salantai, Kūlupėnai, Kartena, toliau magistraliniu keliu iki Kretingos, nuo Kretingos link Palangos, toliau link Gargždų, nuo Gargždų iki Klaipėdos, nuo Klaipėdos iki Priekulės, Šilutės, nuo Šilutės tęsiasi toliau per Usėnus. Suformuotos ašies ryšiai - keliai, kuriais užtikrinamas geras susisiekimas tarp numatytų plėtros centrų ir pocentrių.

Siūlomi kaimo plėtros centrai taip pat sudaro **kaimo plėtros ašį**: nuo Ylakių per Šates iki Mosėdžio, toliau Salantai, Kartena, Vėžaičiai, Veiviržėnai, Švėkšna ir Žemaičių Naumištis. Ši ašis turi ryšį su numatyta urbanizuotos plėtros ašimi. Kiekvienas kaimo plėtros centras turi ryšį (kelią) su artimiausiai esančiu aukštesnio lygmens centru arba pocentriu.

Taigi abi siūlomos ašys, jų ryšiai bei centrai ir pocentriai, sudaro vientisą regiono gyvenviečių sistemą. Jos gerą funkcionavimą užtikrina susisiekimas, centrų bei pocentrių tolygus pasiskirstymas apskrities teritorijoje. Svarbiausia įtraukti į bendrą

regiono plėtros ašį bei gyvenviečių sistemą tas vietoves, kurios šiuo metu pagal ekonominius, socialinius rodiklius yra depresinės.

Dėl giliavandenių jūrų uosto statybos, pakeisiančios šiaurinės Klaipėdos miesto dalies struktūrą, ateityje siūloma Klaipėdos miestą plėtoti į *pietus*.

Palangos miesto plėtrą išilgai jūros kranto iš pietinės pusės riboja Pajūrio regioninio parko saugoma teritorija, iš šiaurinės pusės – pramoninės Būtingės teritorijos. Dėl šių priežasčių Palangos miestą siūloma plėtoti kontinento link.

Susisiekimas ir techninė infrastruktūra

Sudarant geresnes sąlygas gyventojams pasiekti jiems reikalingas paslaugas kaimo plėtros centruose, siūloma juos jungiančius **kelius modernizuoti iki krašto kelių** techninių parametrų. Atitinkamai reikia reorganizuoti viešojo susisiekimo sistemą regione.

Siekiant plėtoti regiono transporto sistemą, siūloma sukurti **multimodalinio transporto centrą Klaipėdoje**. Šiame mieste jau dabar susikerta įvairių rūšių transporto keliai, o ateityje atsiradus giliavandenių jūrų uostui dar labiau padidės krovinių ir keleivių srautai. Papildomai susisiekimo ir paslaugų infrastruktūrą reikia plėtoti prie kelio Klaipėda–Priekulė–Šilutė. Tuo labiau šis kelias jungia svarbius gyvenviečių sistemos pcentrius.

Koncepcijoje siūloma **Klaipėdos jūrų uosto plėtra** bei **Šventosios jūrų uosto atstatymas**. Ypač reikšmingas yra Klaipėdos jūrų uostas, tačiau jį negalima priskirti tik prie susisiekimui svarbių objektų. Jis labiau lems spartesnę pramonės augimą Klaipėdos mieste, taip pat viso regiono ekonominę plėtrą. Siūloma **giliavandenių jūrų uosto** ties Melnrage statyba. Tai pakeis Klaipėdos miesto šiaurinės dalies struktūrą.

Šventosios jūrų uostas labiau sietinas su turizmo plėtra regione.

Mažieji uostai svarbūs smulkių verslų plėtrai, taip pat papildo vietinio susisiekimo vandenių galimybes. Jų plėtra siūloma šiose gyvenvietėse: Šventoji, Smiltynė, Juodkrantė, Nida, Rusnė, *Dreverna*.

Vasaros sezono intensyvios kelionės lengvaisiais automobiliais į Neringą didina tranzitinį eismą Klaipėdos miesto gatvėse. Šį srautą siūloma nukerpti į Dreverną, t.y. čia įrengti **keltą**. Iš Drevernos poilsiautojai su automobiliais ar be jų būtų keliami į Neringą.

Numatoma **Palangos oro uosto plėtra** ir apsaugos zonos.

Siūlomos **vėjo jėgainių statybos vietos** yra išskirtos atsižvelgiant į vidutinį vėjo greitį apskrities teritorijoje. Didesnė galimybė vėjo jėgainėms statyti yra Kretingos,

Vilkyčių, Klaipėdos apylinkėse (pirmaeilės teritorijos); yra galimybė – Vėžaičių, Šilutės apylinkėse (antraeilės teritorijos).

Pramonės plėtra, verslas

Šiame plėtros variante siūloma **pramonės dekoncentracijos koncepcija**. Pramonę plėtoti siūloma ne tik svarbiausiame šiuo požiūriu regiono mieste Klaipėdoje (čia plėtojamos su jūrų uostu susijusios veiklos: krovos darbai, pervežimai) bei artimiausiuose miestuose Kretingoje ir Gargžduose, tačiau siekiama pramonę plėtoti ir kitose teritorijose: Būtingėje, Skuode, Šilutėje. Taip pavyks išvengti pramonės potencialo susitelkimo vienoje regiono teritorijoje. Iš kitos pusės toks sprendimas suteiks kitoms teritorijoms papildomų galimybių gerinti ekonominę bei socialinę aplinką (darbo vietos gyventojams).

Prognozės parodė, kad svarbu regione sukurti palankią aplinką smulkiam, vidutiniam verslui. Siūlomos **gyvenvietės verslo infrastruktūrai plėtoti** yra Skuodas, Salantai, Kretinga, *Veiviržėnai*, Šilutė. Čia turėtų būti plėtojamos ir mokamos paslaugos gyventojams.

Turizmas ir rekreacija

Siūlomi regiono **turizmo paslaugų centrai**, kuriuose plėtojama smulkių, trumpalaikių turizmo ir poilsio paslaugų infrastruktūra (inventoriaus ir įrangos nuomos, maitinimo, ekskursijų ir kitos paslaugos, pažintinių ir pramoginių takų tinklas). Plėtoti kaip turizmo centrus siūloma: Salantai, Priekulė, Rusnė, Šventoji ir Neringos savivaldybės gyvenvietės. Palangos miestą siūloma plėtoti kaip **kurortą**.

Galimi kaimo turizmo plėtros arealai nėra atskirai išskiriami, šią veiklą galima skatinti ir plėtoti visoje regiono teritorijoje.

Koncepcijoje išskiriami skirtingo intensyvumo **rekreacinių išteklių naudojimo arealai**. Šiose teritorijose siūloma plėtoti poilsio ir turizmo infrastruktūrą (viešbučius, poilsio namus), pramogų ir laisvalaikio paslaugas. Išteklių eksploatavimo intensyvumas priklauso nuo teritorijose esamų saugomų teritorijų, kraštovaizdžio bei gamtos išteklių vertingumo. Intensyviai rekreacinių išteklių naudojimas siūlomas Palangos miesto savivaldybės teritorijoje (pietinėje pusėje ribojama Pajūrio regioninio parko riba, šiaurinėje – pramonės teritorija Būtingėje). Teritorijos, kuriose ištekliai turėtų būti naudojami su apribojimais, yra pajūrio arealas iki Pajūrio regioninio parko ribos, Salantų-Mosėdžio arealas bei teritorijos palei Miniją (Minijos pakrantėse iki *Nemuno deltos regioninio parko*), taip pat *Danės pakrantės (pradedant nuo Klaipėdos miesto per Kretingą iki Grūšlaukės kraštovaizdžio draustinio)*, *Šilutės-Katyčių arealas*.

Siūlomas **miškingumo didinimas** pagal numatytas schemas, t.y. nederlingas žemes, kuriose žemės ūkis yra neefektyvus, siūloma apsodinti mišku. Konkretios teritorijos yra nurodytos brėžinyje.

2 variantas: (2 brėžinys)

Gyvenviečių sistema

Pagrindinis dėmesys koncepcijoje yra skiriamas erdvinės regiono plėtros klausimams, gyvenamųjų vietovių sistemos tolimesnei raidai. Svarbiausi **plėtros centrai** išliks Klaipėda ir Palanga. Tačiau siekiant subalansuotos regiono plėtros siūlomi **pocentriai**: Skuodas, Kretinga, Gargždai, Priekulė, Šilutė. Šie plėtojami miestai turėtų decentralizuoti ekonominę ir urbanistinę regiono plėtrą.

Siekiant išvengti kaimiškų vietovių nykimo, siūloma plėtoti **kaimo plėtros centrus** (ketvirto lygio centrai): Ylakai, Mosėdis, Kartena, *Švėkšna*, Žemaičių Naumiestis. Šie centrai parinkti atsižvelgiant į jų vietą apskrities teritorijoje, į kaimo gyventojų galimybes pasiekti šį centrą, taip pat į institucinius kaimo plėtros centro požymius bei į esamą gyventojų skaičių.

Suformuojama **regiono plėtros ašis**, kurioje skatinama miestų ir kaimų plėtra, gyvenamoji statyba, socialinės ir ekonominės infrastruktūros plėtra: nuo Skuodo iki Mosėdžio, iki Grūšlaukės, nuo Grūšlaukės link Salantų ir link Darbėnų, nuo Darbėnų iki Kretingos, nuo Kretingos link Palangos, toliau link Klaipėdos, toliau magistraliniu keliu link Gargždų, nuo Gargždų iki Priekulės, Šilutės, nuo Šilutės tęsiasi toliau per Usėnus. Suformuotos ašies ryšiai - keliai, kuriais užtikrinamas geras susisiekimas tarp numatytų plėtros centrų ir pocentrių.

Siūlomi kaimo plėtros centrai taip pat sudaro **kaimo plėtros ašį**: nuo Ylakių per Šates iki Mosėdžio, toliau Salantai, Kartena, Vėžaičiai, Veiviržėnai, Švėkšna ir Žemaičių Naumiestis. Ši ašis turi ryšį su numatyta urbanizuotos plėtros ašimi. Kiekvienas kaimo plėtros centras turi ryšį (kelį) su artimiausiai esančiu aukštesnio lygmens centru arba pocentriu.

Taigi abi numatytos ašys, jų ryšiai bei centrai ir pocentriai, sudaro vientisą regiono gyvenviečių sistemą. Jos gerą funkcionavimą užtikrina susisiekimas, centrų bei pocentrių tolygus pasiskirstymas apskrities teritorijoje. Svarbiausia įtraukti į bendrą regiono plėtros ašį bei gyvenviečių tinklą tas vietas, kurios šiuo metu pagal ekonominius, socialinius rodiklius yra depresinės.

Siekiant saugoti gamtinius išteklius pakrantės zonoje, Klaipėdos miestą siūloma plėtoti į *rytus (kontinento link)*.

Palangos miesto plėtrą išilgai jūros kranto iš pietinės pusės riboja Pajūrio regioninio parko saugoma teritorija, iš šiaurinės pusės – pramoninės Būtingės teritorijos. Dėl šių priežasčių Palangos miestą siūloma plėtoti kontinento link.

Susisiekimas ir techninė infrastruktūra

Sudarant geresnes sąlygas gyventojams pasiekti jiems reikalingas paslaugas kaimo plėtros centruose, siūloma juos jungiančius kelius **modernizuoti iki krašto kelių**

techninių parametrų. Atitinkamai reikia reorganizuoti viešojo susisiekimo sistemą regione.

Koncepcijoje siūloma **Klaipėdos jūrų uosto plėtra**, tačiau ne esminė, o jau esamoje uosto teritorijoje, pvz. krantinių didinimas. Tokiu atveju uostas iš esmės nekeis miesto struktūros.

Siūloma **giliavandens jūrų uosto statyba** teritorijoje *į šiaurę nuo Šventosios* netoli Būtingės terminalo. Giliavandenis uostas lems krovinių ir keleivių srautų žymų padidėjimą, ekonominę regiono plėtrą.

Siūlomas **Šventosios jūrų uosto atstatymas**. Jis daugiausia sietinas su turizmo plėtra regione.

Siekiant plėtoti regiono transporto sistemą, numatoma sukurti **multimodalinio transporto centrą** *Darbėnuose*. Šioje vietovėje ateityje atsiradus giliavandeniui jūrų uostui susikirs įvairių rūšių transporto keliai, krovinių ir keleivių srautai. Kitas multimodalinis transporto centras kuriamas Klaipėdoje. Čia reikia didinti transporto infrastruktūros pajėgumus, plėtojant valstybinį jūrų uostą. Papildomai susisiekimo ir paslaugų infrastruktūrą reikia plėtoti prie kelio Klaipėda–Priekulė–Šilutė. Tuo labiau šis kelias jungia svarbius gyvenviečių tinklo pacentrus, todėl reikia gerinti susisiekimą tarp jų.

Mažieji uostai svarbūs smulkių verslų plėtrai, taip pat papildo vietinio susisiekimo vandeniui galimybes. Jų plėtra numatoma šiose gyvenvietėse: Šventoji, Smiltynė, Juodkrantė, Nida, Rusnė, *Kintai*.

Numatoma **Palangos oro uosto plėtra** ir apsaugos zonos.

Siūlomos **vėjo jėgainių statybos vietos** yra išskirtos atsižvelgiant į vidutinį vėjo greitį apskrities teritorijoje. Didesnė galimybė vėjo jėgainėms statyti yra Kretingos, Vilkyčių, Klaipėdos apylinkėse (pirmaeilės teritorijos); yra galimybė – Vėžaičių, Šilutės apylinkėse (antraeilės teritorijos).

Pramonės plėtra, verslas

Šiame plėtros variante siūloma **pramonės koncentracijos koncepcija**. Pramonę plėtoti numatoma svarbiausiame šiuo požiūriu regiono mieste Klaipėdoje (čia plėtojamos su jūrų uostu susijusios veiklos: krovos darbai, pervežimai) bei artimiausiuose miestuose Kretingoje ir Gargžduose. Toks sprendimas leis visą regiono pramonės potencialą susitelkt konkrečioje teritorijoje, kuriai galima priskirti pramonės teritorijos funkciją.

Prognozės parodė, kad svarbu regione sukurti palankią aplinką smulkiam, vidutiniam verslui. Siūlomos **gyvenvietės verslo infrastruktūrai plėtoti** yra Skuodas, Salantai,

Kretinga, Švėškna, Šilutė. Čia turėtų būti plėtojamos ir mokamos paslaugos gyventojams.

Turizmas ir rekreacija

Siūlomi regiono **turizmo paslaugų centrai**, kuriuose plėtojama smulkių, trumpalaikių turizmo ir poilsio paslaugų infrastruktūra (inventoriaus ir įrangos nuomos, maitinimo, ekskursijų ir kitos paslaugos, pažintinių ir pramoginių takų tinklas). Plėtoti kaip turizmo centrus: Salantai, Priekulė, Šilutė, Pervalka, Preila ir Šventoji. Palanga, Nida, Juodkrantė plėtojamos kaip **kurortai**.

Galimi kaimo turizmo plėtros arealai nėra atskirai išskiriami, šią veiklą galima skatinti ir plėtoti visoje regiono teritorijoje.

Koncepcijoje išskiriami skirtingo intensyvumo **rekreacinių išteklių naudojimo arealai**. Šiose teritorijose siūloma plėtoti poilsio ir turizmo infrastruktūrą (viešbučius, poilsio namus), pramogų ir laisvalaikio paslaugas. Išteklių eksploatavimo intensyvumas priklauso nuo teritorijose esamų saugomų teritorijų, kraštovaizdžio bei gamtos išteklių vertingumo. Pagal šiuos požymius išskiriami tokie intensyvaus rekreacinių išteklių naudojimo arealai: Danės pakrantėse (pradedant nuo Klaipėdos miesto per Kretingą iki Grūšlaukės kraštovaizdžio draustinio), Šilutės-Katyčių arealas, taip pat Neringos gyvenviečių teritorijos (Nida, Preila, Pervalka, Juodkrantė) bei Palangos miesto teritorija. Teritorijos, kuriose ištekliai turėtų būti naudojami su apribojimais, yra pajūrio arealas (išskyrus minėtas gyvenvietes), Salantų-Mosėdžio arealas bei teritorijos palei Miniją (Minijos pakrantėse iki *Priekulės*).

Siūlomas **miškingumo didinimas** pagal numatytas schemas, t.y. nederlingas žemes, kuriose žemės ūkis yra neefektyvus, siūloma apšodinti mišku. Konkrečios teritorijos yra nurodytos brėžinyje.

4.3. Arealų funkciniai (naudojimo) prioritetai

Klaipėdos apskrities teritorija patenka į Pajūrio, Vakarų žemaičių bei nedidelę dalį Vidurio žemaičių arealo, išskirtą Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane.

Pajūrio arealas apima Klaipėdos, Neringos, Palangos miestų ir Šilutės, Klaipėdos ir Kretingos rajonų savivaldybių teritorijas. LR teritorijos bendrajame plane pažymima, kad Pajūrio arealas užima ypač svarbią vietą plėtojant šalies ekonomiką, rekreaciją ir turizmą. Šis arealas pasižymi unikaliu ir pažeidžiamu kraštovaizdžiu, gamtiniais ir kultūriniais ištekliais. Prioritetinės teritorijų naudojimo formos, numatytos LR teritorijos bendrajame plane, yra rekreacija, konservacija ir žvejyba, taip pat transportas.

Vakarų žemaičių areale ateities prioritetai priklausytų tausojančiam žemės ir miškų ūkiui bei ekstensyviai rekreacijai. Vidurio žemaičių areale funkcinis prioritetus turėtų sudaryti tausojantis miškų ūkis, konservacija bei rekreacija.

Teritorijos funkcinų prioritetų sritys, išskirtos LR teritorijos bendrajame plane, yra nepakankamai apibrėžtos apskrities teritorijų naudojimo funkciniam prioritetams nustatyti. Todėl LR teritorijos bendrajame plane pateikti funkciniai prioritetai yra konkretizuojami bei teritoriškai lokalizuojami apskrities teritorijoje.

1 variantas (3 brėžinys)

Remiantis parengtos regiono bendros erdvinės koncepcijos pirmu variantu siūloma teritorijoms priskirti tokius funkcinis (naudojimo) prioritetus:

- Konservacija, ekstensyvi rekreacija – saugomos teritorijos (Kuršių nerijos nacionalinis parkas, Pajūrio regioninis parkas, Nemuno deltos regioninis parkas, Salantų regioninis parkas, kitos regiono saugomos teritorijos), Danės pakrantės, Šilutės-Katyčių arealas;
 - Intensyvi rekreacija – Palangos miesto teritorija (išskyrus Būtingės teritoriją);
 - Urbanizacija, transporto infrastruktūros plėtra – teritorijos, apimančios koncepcijoje išskirtą regiono plėtros ašį;
 - Transporto infrastruktūros plėtra, urbanizacija – teritorijos, apimančios koncepcijoje siūlomą kaimo plėtros ašį;
 - Pramonė, infrastruktūros plėtra, urbanizacija – Klaipėdos, Gargždų miestai, Skuodas ir jo apylinkės;
 - Energetika, pramonė, urbanizacija – Kretingos ir Vilkyčių apylinkės;
 - Tausojantis žemės ūkis, tausojantis miškų ūkis – kitiems funkciniam prioritetams nepriskirtos teritorijos pietinėje apskrities dalyje;
 - Tausojantis miškų ūkis, tausojantis žemės ūkis – kitiems funkciniam prioritetams nepriskirtos teritorijos šiaurinėje apskrities dalyje;
 - Intensyvus miškų ūkis – teritorijos pietrytinėje apskrities dalyje, ribojančios su Šilalės rajono ir Rietavo savivaldybėmis.

2 variantas (4 brėžinys)

Remiantis parengtos regiono bendros erdvinės koncepcijos antru variantu siūloma teritorijoms priskirti tokius funkcinis (naudojimo) prioritetus:

- Konservacija, ekstensyvi rekreacija – saugomos teritorijos (Kuršių nerijos nacionalinis parkas (išskyrus Neringos gyvenvietes), Pajūrio regioninis parkas, Nemuno deltos regioninis parkas, Salantų regioninis parkas);
 - Intensyvi rekreacija, konservacija – Neringos gyvenviečių teritorijos (Juodkrantė, Pervalka, Preila, Nida), Palangos miesto teritorija (išskyrus Būtingės teritoriją), Danės pakrantės, Šilutės-Katyčių arealas, apimantis Rusnės teritoriją;
 - Urbanizacija, transporto infrastruktūros plėtra – teritorijos, apimančios koncepcijoje išskirtą regiono plėtros ašį;

- Transporto infrastruktūros plėtra, urbanizacija – teritorijos, apimančios koncepcijoje siūlomą kaimo plėtros ašį;
- Transporto infrastruktūros plėtra, pramonė, urbanizacija – arealas, apimantis Būtingę, Šventają, Darbėnus, Palangos oro uosto teritoriją;
- Pramonė, infrastruktūros plėtra, energetika – arealas, apimantis Klaipėdos, Gargždų, Kretingos miestus bei teritorijas, esančias;
- Energetika, urbanizacija – Vilkyčių apylinkės;
- Tausojantis žemės ūkis, tausojantis miškų ūkis, ekstensyvi rekreacija – kitiems funkciniais prioritetams nepriskirtos teritorijos pietinėje apskrities dalyje;
- Tausojantis miškų ūkis, tausojantis žemės ūkis – kitiems funkciniais prioritetams nepriskirtos teritorijos šiaurinėje apskrities dalyje;
- Intensyvus miškų ūkis – teritorijos pietrytinėje apskrities dalyje, ribojančios su Šilalės rajono ir Rietavo savivaldybėmis.

Pastaba: Numatyti teritorijos naudojimo prioritetai kompleksuose yra išdėstyti prioritetine tvarka, t.y. eilė atitinka jų santykinį prioritetumą (pirmoji nurodyta funkcija yra labiausiai skatinama atitinkamoje teritorijoje).

4.4. Teritorijos tvarkymo reglamentavimo ypatumai

Svarbiausi (bendrieji) Klaipėdos apskrities teritorijų tvarkymo principai:

- Partnerystės, lygių galimybių principu vadovujamasi siekiant mažinti socialinius ir ekonominius skirtumus tarp savivaldybių ar kitokiais kriterijais išskiriamų regiono teritorijų;
- Atsakomybės principu vadovujamasi siekiant mažinti pagrindinių ūkio (transporto, pramonės, energetikos, žemės ūkio, būsto, turizmo) šakų poveikį aplinkai;
- Ekologinio efektyvumo (dematerializacijos) principu vadovujamasi siekiant efektyviau naudoti gamtos išteklius ir tvarkyti atliekas. Gamyba ir paslaugos turi augti daug greičiau nei naudojami gamtos ištekliai, tai yra tam pačiam kiekiui gaminių pagaminti ir paslaugų suteikti turi būti sunaudojama vis mažiau energijos ir kitų gamtos išteklių.
- Lankstumo principu vadovaujantis plėtros prioritetai, tikslai, uždaviniai, jų įgyvendinimo priemonės turi būti derinami ir tikslinami atsižvelgiant į sparčiai kintančias regiono išorės ir vidaus sąlygas;
- Nuoseklios raidos principu vadovujamasi siekiant saugoti kraštovaizdžio, biologinę įvairovę, kultūros vertybes. Kraštovaizdžio transformacijos turi būti nuoseklios ir neturi mažinti jo vertės bei naikinti vertės požymių. Visų planuojamų veiklų tipas, mastas ir intensyvumas turi atitikti planuojamos teritorijos natūralias plėtros galimybes.

Apskrities ir savivaldybių rengiami planai, strategijos ir programos turi neprieštarauti išvardintiems principams.

Planuojama, kad gamtiniai elementai, esantys kranto zonoje ties Klaipėda, Būtinge, Palangos oro uostu patirs didelę žmogiškosios veiklos įtaką. Kraštovaizdžio transformacijos šiose teritorijose neturi sunaikinti jo vertybių. Plėtojant infrastruktūrą, rekreaciją pakrantės zonos teritorijoje, kuri yra jautri gamtiniu požiūriu, vadovautis LR Pajūrio juostos įstatyme išdėstytais nuostatomis.

Regiono kaimo vietovėse, turinčiose rekreacinių išteklių, plėtoti įvairių formų turizmo veiklą ir paslaugas. Prioritetą turizmo ir poilsio veiklai teikti Kuršių Nerijoje, Nemuno deltos areale, Minijos ir Danės upių pakrantės zonose siejant ją su kraštovaizdžio, kultūros vertybių ir biologinės įvairovės apsauga.

Klaipėdos apskrities savivaldybių, miestų, miestelių ir kaimų bendrųjų, specialiųjų ir detaliųjų planų, taip pat žemėtvarkos, miškotvarkos, vandentvarkos ir kitų teritorijų planavimo organizatoriai (užsakovai) ir rengėjai privalo laikytis šių planavimo principų:

- derinti visuomenės socialinės ir ekonominės plėtros bei ekologinius interesus, griežtai laikytis gyventojų aprūpinimo socialine ir inžinerine infrastruktūra normų, nepabloginti gyvenamosios aplinkos kokybės;
- saugoti šiuo metu naudojamas ir numatyti (rezervuoti) pagal normatyvus bei poreikį naujas bendro naudojimo atviras erdves, skirtas gyventojų poilsiui, sportui, pramogoms;
- numatyti visuomenės poreikiams paimamas ir rezervuojamas teritorijas inžinerinei ir socialinei infrastruktūrai plėtoti, atliekoms surinkti, rūšiuoti, saugoti ir utilizuoti;
- susieti planuojamą ūkinę veiklą su inžinerinės ir socialinės infrastruktūros plėtra, plėtoti gyvenamųjų namų statybą tik inžineriškai parengtose teritorijose;
- Klaipėdos miesto įtakos zonoje strateginius planavimo ir plėtros klausimus spręsti miesto, rajono savivaldybių ir apskrities viršininko bendru sutarimu;
- visus projektus, kurių planavimo ar statybos objektas yra iki 1000m atstumu nuo magistralinių kelių, taip pat detaliuosius planus, kurių planavimo objektas yra po 1995 metų Klaipėdos ir Palangos miestams priskirtose teritorijose, papildomai derinti su apskrities viršininku.

4.5. Siūlomi regioninės politikos organizavimo būdai ir priemonės

Įgyvendinant apskrities regioninę politiką, siekiama tokių strateginių tikslų:

1. užtikrinti teritoriškai diferencijuotą socialinę, ekonominę ir ekologinę plėtrą bei regiono teritorijos tvarkymą siekiant visapusiškai išnaudoti vietos sąlygų ypatumus bei išsaugoti regiono savastį;
2. mažinti gyvenimo kokybės regione disproporciją mažinant socialinius ir ekonominius skirtumus regiono viduje.

Regioninė politika įgyvendinama vadovaujantis šių dokumentais:

- Lietuvos Respublikos teritorijos bendruoju planu;
- Valstybės ilgalaikės raidos strategija ir Bendrojo programavimo dokumentu;
- Atskirų ūkio šakų plėtros strategijomis ir programomis, kuriose įtvirtintas regioninės politikos matmuo;
- Apskritis teritorijos ir savivaldybių teritorijų bendraisiais ir strateginiais plėtros planais;
- Regionines ir vietines plėtros iniciatyvomis.

Apskritis bendrasis planas, savivaldybių ir miestų bendrieji planai susieti tarpusavyje subsidariteto principu. Jie detalizuoja ir plėtoja apskrities, t.y. aukštesnio lygmens, plano nuostatas ir sprendinius. Iš kitos pusės, palaikomas ir grįžtamasis ryšys, t.y. regioninės politikos struktūra apskrities bendrajame plane yra koordinuojama vertikaliai ir horizontaliai.

Visi apskrityje rengiami specialieji planai bei strategijos turi neprieštarauti apskrities arba atitinkamos savivaldybės bendrojo plano nuostatoms.

Rekomenduojama formuoti regioninei politikai vykdyti reikalingų apskrities programų sistemą:

- Kompleksinės regioninės programos
 1. Skuodo savivaldybės integravimo į bendrą apskrities ekonominę plėtrą programa;
 2. Švietimo ir mokymo įstaigų infrastruktūros plėtros projektas;
 3. Socialinių paslaugų kaimo vietovėse plėtros programa;
 4. Turizmo centrų infrastruktūros ir paslaugų plėtros programa;
 5. Regioninių dviračių takų specialusis planas;
 6. Viešojo transporto sistemos optimizavimo programa;
 7. Smulkaus ir vidutinio verslo plėtros projektas.
- Specialiosios programos
 8. Pajūrio juostos ribų planas;
 9. Užliejamų teritorijų raidos specialusis planas;
 10. Pajūrio juostos žemyninės dalies tvarkymo specialusis planas;
 11. Kuršių nerijos nacionalinio parko bendrasis planas;
 12. Kuršių marių pakrančių uostų infrastruktūros plėtros planas;

INFORMACIJOS ŠALTINIAI IR NAUDOTA LITERATŪRA

- **Klaipėdos apskrities bendrojo plano urbanistinė dalis.** Lietuvos mokslininkų sąjungos Klaipėdos skyrius. *S.Vaitekūnas, A.Mureika, A.Urbis*. Klaipėda, 1996 (rankraštis).
- **Klaipėdos apskrities bendrasis planas. Gamtonaudos ir gamtosaugos dalies preliminarūs sprendiniai.** Klaipėdos universiteto Regioninio planavimo centras. Klaipėda, 1997 (rankraštis)
- **Klaipėdos apskrities bendrasis planas. Socialinė dalis.** Preliminariniai teiginiai ir sprendiniai. *P.Grecevičius, S.Vaitekūnas, J.Genys, V.Janušonis, A.Armitienė, E.Janeliauskas, J.Olšauskaitė, I.Calzonienė, N.Laužikienė, S.Šermukšnytė, L.Šemetulskytė*. Klaipėda, 1997 (rankraštis).
- **Klaipėdos apskrities bendrasis planas. Žemės ūkis.** Preliminarūs sprendiniai. Klaipėda, 1997 (rankraštis).
- **Klaipėdos apskrities bendrasis planas. Plano pagrindimas (tarpinė ataskaita).** Klaipėdos universiteto Regioninio planavimo centras. *S.Vaitekūnas, A.Mureika, P.Grecevičius, A.Urbis, K.Vaitiekūnas*. Ekspertai: *V.Janušonis, P.Kavaliauskas, E.Lapinskas, A.Armitienė, J.Genys, E.Riepšas, S.Oleninas, V.Valeika, K.Ruikys, I.Calzonienė, E. Janeliauskas, L.Šemetulskytė, A.Kontautas, J.Simonavičiūtė, A.Olšauskas, A.Tiknius, A.Razinkovas*. Klaipėda, 1997 (rankraštis).
- **Klaipėdos apskrities bendrasis planas. Socialinė dalis./ Socialinė aplinka. Kultūrinė aplinka. Rekreacinė aplinka.** Klaipėdos universiteto Regioninio planavimo centras. *P.Grecevičius, A.Armitienė, V.Janušonis, S.Vaitekūnas, I.Calzonienė, S.Šermukšnytė, E.Janeliauskas, N.Laužikienė*. Klaipėda, 1998 (rankraštis).
- **Klaipėdos apskrities bendrasis planas 2020 m. (Vakarų Lietuvos ateities vizija.) Pirmoji redakcija.** Preliminariniai teiginiai ir sprendiniai. Klaipėda, 1998 (rankraštis).
- **Klaipėdos apskrities bendrasis planas. Dalis: Bioprodukcinis ūkis./ Žemės ūkis. Miškų ūkis. Žuvininkystės ūkis.** Pagrindiniai teiginiai ir sprendiniai (santrauka). Klaipėdos universiteto Regioninio planavimo centras. *A.Urbis, E.Lapinskas, S.Bernotas, N.Daugėlienė, S.Čiuberkis, A.Tiknius, E.Riepšas, R.Ambrolaitis, P.Kurlavičius*. Klaipėda, 1998 (rankraštis).
- **Klaipėdos apskrities bendrasis planas. Dalis: gamtonauda ir gamtosauga.** Pagrindiniai teiginiai ir sprendiniai (santrauka). Klaipėdos universiteto Regioninio planavimo centras. *A.Urbis, A.Tiknius, S.Oleninas, A.Kontautas, R.Ambrolaitis, P.Kavaliauskas, E.Riepšas, P.Kurlavičius*. Klaipėda, 1998 (rankraštis).
- **Klaipėdos apskrities susisiekimo sistema. Valstybiniai automobilių keliai.** Transporto ir kelių tyrimų institutas. *A.Domantas*. Kaunas, 1999 (rankraštis).
- **Urbanistinės dalies pagrindiniai sprendiniai.** Dalies vadovas *A. Mureika*. Ekspertai: *K. Ruikys, V. Valeika, V. Mureikienė, J. Simonavičiūtė* (rankraštis).
- **Žuvininkystės ūkio skyrius.** Preliminariniai sprendiniai. Santrauka (rankraštis).

- **Miškų ūkio skyrius.** Preliminariniai sprendiniai. Santrauka (rankraštis).
- **Klaipėdos apskrities bendrojo plano preliminariniai sprendiniai.** Santrauka (rankraštis).
- **Klaipėdos apskrities regioninės plėtros preliminarūs prioritetai ir uždaviniai.** Tarpžinybinė apskrities darbo grupė. Kaipėda, 1999 (rankraštis).
- **Klaipėdos apskrities pasirengimo potvyniams ilgalaikė programa.** Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. liepos 28 d. nutarimas Nr. 897.
- **Klaipėdos regiono plėtros planas 2003-2006 metams.** Klaipėda, 2003
- **Šilutės rajono strateginis planas 2005-2014 metams.** Patvirtintas Šilutės rajono savivaldybės tarybos 2004 m. liepos 15 d. sprendimu
- **Palangos miesto plėtros iki 2015 metų strateginis planas.** Patvirtintas Palangos miesto savivaldybės tarybos 2004 m. balandžio 1 d. sprendimu
- **Klaipėdos rajono strateginis planas 2003-2012 metams.**
- **Klaipėdos miesto strateginis planas.** Patvirtinta Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2001 04 26 sprendimu
- **Kretingos rajono plėtros programa iki 2006 metų.**
- **Valstybės ilgalaikės raidos strategija,** patvirtinta LR Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. IX-1187
- **Lietuvos ūkio (ekonomikos) plėtros iki 2015 metų ilgalaikė strategija,** LR Ūkio ministerija. Vilnius, 2002
- **2002-2015 metų LR valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programa,** VĮ Transporto ir kelių tyrimo institutas. Kaunas, 2001
- **Lietuvos 2004-2006 metų bendrasis programavimo dokumentas,** patvirtintas LR Vyriausybės 2004 rugpjūčio 2 d. nutarimu Nr. 935